

Helgoland: thuisbasis van Jan van Genten

Woensdag 24 mei t/m Zaterdag 27 mei 2023

Woensdag 24 mei

Het idee om een bezoek te brengen aan dit Duitse eiland ontstond na het lezen van een artikel over Jan van Genten op genoemd eiland wat stond in een glossy Vlaams vogeltijdschrift. De begeleidende foto's waren stuk voor stuk indrukwekkend en wij, vogelmaatje Marcel en ik, wilden dat vogelspektakel ook wel eens meemaken. Marcel was deze keer de organisator van de trip dus ik hoefde er deze keer niks voor te regelen. Eind mei zou een goede tijd zijn omdat de vogels dan druk waren met nestbouw en broeden maar juni en juli zijn ook geschikt omdat er dan opgroeiende jongen zijn. Hoe dan ook, wij hadden voor eind mei gekozen en aangezien de boot vanuit Cuxhaven naar Helgoland om 10.00h zou vertrekken was het die 24e mei vroeg dag. Om 4.30h stond Marcel voor de deur en zonder veel problemen hebben we daarna de lange rit naar de veerhaven van Cuxhaven gemaakt. Daar was het nog wel even zoeken want er zijn meerdere rederijen die op Helgoland varen en die rederijen varen ook nog eens met verschillende veerboten. Er zijn de gewone ferry's maar ook supersnelle catamarans en die hebben allemaal weer een andere haven of aanlegsteiger. Gelukkig zaten we ruim in onze tijd dus na enig navragen kwamen we uit bij de juiste aanlegsteiger en daar vlakbij konden we ook onze auto parkeren. De vaartijd was ruim drie uur en die tijd hebben we oa gebruikt om een schaal erwtensoep te consumeren. Ik schrijf niet voor niets schaal want we kregen bijna een liter snert voorgeschoteld en die smaakte uitstekend. Even na 13.00h stapten we met mooi zonnig weer van boord en daarna moesten we aan de wandel. Het eiland is verdeeld in een hoog en een laag gedeelte en aangezien ons hotel op het hoge deel was gesitueerd klommen we via een lange hellende weg naar boven. Ik ben niet meer van de alljongsten dus ik had er wel wat moeite mee. Gelukkig had ik niet heel veel bagage maar ik was toch blij toen ik boven was. Aldaar bleek dat er een lift vanuit het lage naar het hoge deel ging en daarmee kon je jezelf voor een euro een pittige klimpartij besparen. Ons hotel bleek ook nog eens pal naast het liftgebouwtje te liggen dus dat was erg handig. We kregen een kamer op de 3e verdieping waar we zicht hadden op de daken en de haven van het lage deel maar we hadden ook zicht op het vlakbij gelegen eiland Düne waar grote groepen Grijs Zeehonden en wat kleinere aantallen Gewone Zeehonden op de stranden liggen te luieren. Om het half uur varen er pendelbootjes op en neer naar het genoemde eiland waar je dan vervolgens vrij kunt wandelen maar dat bewaren we voor later. Nadat we onze spullen op de kamer hadden gedropt zijn we via een kliffenpad naar de noordwesthoek van het eiland gewandeld want daar zijn de broedkolonies gesitueerd van de Jan van Genten maar er broeden ook duizenden Zeekoeten, Drieteenmeeuwen en een aantal Noordse

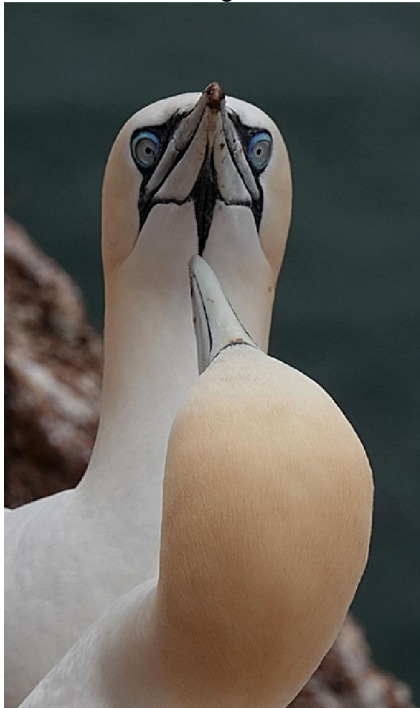

Stormvogels en Alken. Zilvermeeuwen en Kleine Mantelmeeuwen stropen er de boel af op zoek naar onbewaakte eieren. De vogels zitten zij aan zij op smalle rotsrichels en je begrijpt niet goed hoe daar eieren blijven liggen en jonkies kunnen opgroeien. Bovenstaande foto was onze kennismaking met het gebied. De witte stippen zijn vnl Jan van Genten. Zoals uit bovenstaande foto blijkt nestelt een deel ook op de min of meer vlakke bovenkant van de kliffen en daar wordt je ondergedompeld in de hectiek van zo'n kolonie. Voortdurend worden er territoriumgevechten gehouden en er zijn uitgebreide begroetingsrituelen van vogels die terugkomen van zee, vaak ook met nestmateriaal. Horen en zien vergaat je want de Genten zijn zeer vokaal. Tel daar bij op dat de vogels nestelen tot aan een afrastering van

wat draadjes waardoor de afstand soms minder dan een halve meter is en je hebt een idee in wat voor ervaring je terecht bent gekomen. De bijgaande plaatjes spreken daarbij voor zich maar je mist natuur-

lijk de luchtjes, het gekrijs en het drukke gedoe wat de ervaring compleet maakt. We hebben ons de rest van de middag vermaakt met al het moois wat dat deel van Helgoland te bieden heeft en daarbij

horen ook de rotsrichels waar Alken, Drieteenmeeuwen en Zee-koeten broeden. Wat de lokatie zo interessant maakt is het feit dat je zo ongelooflijk dicht bij de vogels kunt komen. In dat opzicht lijkt het

een beetje op de Farne eilanden. Die allereerste middag heb ik honderden foto's genomen en normaal gesproken heb ik niet al te veel moeite om 2/3 daarvan later te wissen maar hier leek het wel of elke foto een potentiële prijswinner was. Het licht was die eerste middag ook prima. De zon werd een beetje getemperd door sluierbewolking en dat is ideaal voor het fotograferen van spierwitte vogels. Met moeite namen we (voorlopig) afscheid van die plek want onze magen begonnen intussen te knorren.

Voor de warme hap kwamen we terecht bij een Italiaans restaurant waar het Schwarzbier prima was maar mijn Italiaanse visschotel was niet echt een succes. Kan gebeuren. Terug op de kamer heb ik altijd nog wat werk met dit verslagje bijwerken en wat foto's wisselen. Na het korte nachtje daarvoor slapen we daarna uitstekend.

Donderdag 25 mei

Deze dag gaan we het buureiland Düne bezoeken maar eerst ontbijten. Dat werd een feestje want het buffet bevatte alles wat een hongerig mens zich wensen kan. Het is voor mij helemaal af als er ook zalm op het menu staat en dat was in de vorm van dikke plakken aanwezig. De start van de dag was prima. Na het ontbijt zijn we naar de haven gewandeld waar we met een klein veerbootje naar Düne werden gevaren. Dat eiland is ongeveer een vierkante kilometer groot en wordt omringd door stranden

waar op enkele plaatsen flinke aantallen Grijze Zeehonden liggen te niksken. Gewone Zeehonden komen er ook voor. De term "grijs" is ietwat misleidend want er zijn allerlei kleurvariaties van roodbruin tot zwart en van gespikkeld tot gestreept. Ze hebben een karakteristieke rechte kop en zijn flink aan de maat. Langs onze stranden worden af en toe Bruinvissen met bijtewonden gevonden en die worden toegeschreven aan deze jongens. Er waren ook wat Eidereenden en

Scholeksters en we zagen één enkele Drieteenstrandloper. Verder vlogen er nog wat Grote Sterns rond. Het eiland herbergt ook een aardige kolonie Kleine Mantelmeeuwen en die hokken massaal samen op de startbaan van een klein vliegveldje aldaar. Als er een toestel landt of opstijgt hou je je hart vast maar blijkbaar gaat dat vrijwel altijd goed. Bij het vliegveldje is ook een restaurantje en daar hebben we een uitstekende lunch genoten in de vorm van kipnuggets en frietjes. Een tamme Scholekster liep daar op z'n dooie gemak tussen de tafeltjes door en at met smaak de patatjes op die de gasten hem toeworpen. Niet echt gezonde voeding zou je

Scholeksters en we zagen één enkele Drieteenstrandloper. Verder vlogen er nog wat Grote Sterns rond. Het eiland herbergt ook een aardige kolonie Kleine Mantelmeeuwen en die hokken massaal samen op de startbaan van een klein vliegveldje aldaar.

denken maar het beestje zag er verder gezond uit. Op het strand hadden we daarvoor ook al een tamme Scholekster gezien die bij badgasten langsging om te kijken of die wat lekkers hadden. Blijkbaar kijken ze dat van elkaar af. Als afsluiting hebben we nog een bezoekje gebracht aan de enige waterpartij die het eiland(je) rijk is. Er vlogen wat Boerenzwaluwen rond en er zaten ca 10 Gele Kwikken die de Pompebladeren afzochten naar insecten. Tussen de gewone Gele Kwikken zat ook minstens één Noordse Gele Kwik. Een oeverloper liep ook

over het bladerdek en op een steen lagen twee grote Schildpadden te zonnen. Hoe die nou hier terecht kwamen? Het fotorigtje hieronder bevat ook een bewijsplaatje van een Zwarte Zeeëend. Dat beestje zwom binnen de pieren van het haventje maar vanwege de afstand laat de kwaliteit zeer te

wensen over. De Gele Kwik lijkt me een 2e kj vogel en de Eiderman mag er bij omdat ie gewoon mooi

is. Bij de waterpartij vlogen ook enkele Witte Kwikken rond en in een duingebiedje vonden we een Tapuit en wat kleine pietjes die we niet goed thuis konden brengen, waarschijnlijk Graspiepers. Er vlogen ook enkele erg donkere Bonte Kraaien rond. Blijkbaar hybridiseren die hier met Zwarte Kraaien. Al met al hebben we ons op dit buureiland Düne prima vermaakt. Het shuttlebootje bracht ons rond 16.00h weer terug naar Helgoland en terug in het

hotel heb ik eerst maar weer mijn verslagje bijgewerkt. We zijn van plan om wat vroeger te eten zodat we daarna met wat zachter licht nog eens naar de kliffen kunnen gaan. Hopelijk gaat de wind dan ook wat liggen want aan de noordkant staat een harde noordenwind die behoorlijk koud aanvoelt. Gegeten

hebben we in een restaurant waar we allebei een visschotel met gebakken aardappeltjes namen. Uitstekende keuze bleek dat later. Rond 21.00h zijn we weer naar de kliffen gewandeld en daar heb ik me weer uitgeleefd met fotograferen van al het moois wat daar zit of rondvliegt. Koud was het er wel. De wind stond nog steeds stevig door en het voelde bijna winters aan maar het tafereeltje hiernaast verwarmt je van binnenuit. Zo vredig als de Genten hiernaast bij elkaar zitten gaat het niet altijd. We hebben stevige matpartijen gezien waarbij de dolksnavels vervaarlijke

wapens blijken te zijn. Er werd ook nog volop gepaard en ook dat gaat niet zachtzinnig. Het vrouwtje

wordt in een stevige houdgreep genomen maar lang duurt het niet, het is erop en eraf. Het licht was deze avond perfect. Onderstaande foto's zouden overdag met felle zon niet zijn te maken. Ik moest er wel wat voor over hebben. De temperatuur haalde de tien graden op geen stukken na en er stond nog

steeds een felle noordenwind maar: no guts no glory. Bij al het spektakel rond de Genten zou je bijna vergeten dat er nog andere klifbewoners om aandacht vragen. De Drieteenmeeuwen zijn ruim vertegenwoordigd maar van de Alken zouden er maar ca 50 paar broeden. Deze drie soorten hebben alle-

maal gemeen dat ze op onmogelijk smalle rotsrichels broeden. Toen het licht zo ver afzwakte dat fotograferen moeilijk werd zijn we teruggelopen naar ons hotel. Daar wachtte mij weer de zware taak om in m'n foto's te gaan schiften. Daarna verslagje bijwerken en onder het dekbed. Weltruste.

Vrijdag 26 mei

Met bovenstaande foto loop ik een beetje voor de troepen uit maar hij paste nog mooi in de pagina dus vandaar. Na het wederom prima ontbijt zijn we eerst naar de haven gelopen want we wilden iets regelen dat we de volgende dag wat eerder naar huis konden gaan. Na verschillende keren van het kastje naar de muur te zijn gestuurd kwamen we bij de VVV terecht en de dame aldaar liet ons een tel. nr. zien waarop eventuele omboekingen waren te regelen. Omdat er nieuwe tickets toegestuurd moesten worden zijn we naar ons hotel gegaan en een van de personeelsleden was zo vriendelijk om even te bellen naar de rederij. Die omboeking was geen probleem bleek even later en voor 25 euro de man extra zouden we de volgende dag met een snelle catamaran om 11.15h Helgoland verlaten. Oorspronkelijk zouden we om 16.00h met een reguliere boot terugvaren maar dan zou het nachtwerk worden. De tickets zouden later die dag verstuurd worden naar het hotel en inderdaad, de printjes lagen eind van de middag klaar voor ons. Prima service. We zijn daarna weer naar de noordhoek van het eiland gewandeld om ons nog maar eens te laven aan het vogelspektakel. Vooral het aanvliegen van de Genten met nestmateriaal leverde vaak leuke plaatjes op. Bij terugkeer op het nest volgde dan een uitgebreide begroetingsceremonie en daarbij hoorde vaak ook dat de grenzen met de burens weer even getrokken moesten worden. De vogels zelf moeten al dat gedoe ook als stressvol ervaren en om die stress af te reageren was er een bepaald ritueel. De kop werd heftig geschud en daarbij werd er veel geknord. Daarna keerde de rust weer terug voor zo lang als dat duurde. Het vastleggen van al dat fraais was een genot op zich. Mijn Sony Rx 10-4 heb ik stan-

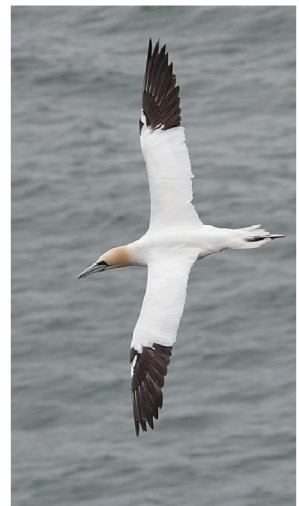

daard op "burst" staan waarbij ik iets van 20 beelden per sec. schiet. Met een sluitertijd van 1/2000e bevries je elke actie en het enige wat ik soms moet veranderen is een stop over- of onderbelichten. Dat het werkt bewijzen de plaatjes. Een aantal vogels zaten op eieren en we hebben er ook al enkele gezien met een piepklein donsjong. Die eieren moeten redelijk stevig zijn als je ziet hoe scherp die nagels zijn. Zo in detail zie je pas echt hoe mooi getekend die Genten zijn. De subtiele lijntjes langs de snavel en zelfs de groene lijntjes op de poten, werkelijk alles straalt schoonheid uit. Toen onze magen weer gingen opspelen hebben we op een terrasje met uitzicht op Düne nog een late lunch genomen in de vorm van een flink stuk taart. Koffie/thee erbij, het echte vakantiegevoel.

Daarna zijn we naar ons hotel terug gegaan waar we de uitgeprinte tickets voor de volgende dag bij de receptie konden ophalen. Ik heb daarna op onze kamer weer een heleboel foto's gewist maar Marcel vond dat ie te weinig beweging had gehad en is nog een stuk gaan wandelen. Een uurtje later kwam hij terug met de mededeling dat hij een nieuwe lifer had. Een landgenoot had hem opmerkzaam gemaakt op een Baardgrasmus die tegen een zuidelijke helling zat. Ik ben mee terug gelopen en heb het beestje ook enkele keren gezien maar een plaatje zat er helaas niet in. Meestentijds zat ie in de struiken verstopt. Toen was het langzamerhand weer tijd voor de warme hap en die hebben we genuttigd in een restaurant waar we gereserveerd hadden want zonder reservering krijg je vaak geen tafeltje. Ik had Roodbaars met gebakken aardappeltjes en

Marcel deed daar nog een biefstukje bij. Uitstekende laatste warme maaltijd. We zijn daarna voor de laatste keer naar de vogelkliffen gelopen en we hebben daar met zachter licht weer een aantal plaatjes geschoten. Pal op het noorden van het eiland zijn de kliffen niet erg toegankelijk en juist daar nestelden een aantal Noordse Stormvogels. Je zag ze alleen kort als ze boven het klif uitvlogen en dan was de afstand nog aanzienlijk. Meer dan een bewijsplaatje zat er dan ook niet in. Voor de rest vul ik deze pagina deels met plaatjes die ik afgelopen dagen maakte. De paring hierboven is er daar een van. De 3e kj bonte Gent maakte het af en toe zo bont dat ie op een goeie meter over je heen zeilde.

Al bij al zou ik boeken kunnen vullen met foto's van alle interacties die je ter plekke kunt ervaren. Op de laatste pagina's kan ik een deel daarvan kwijt.

Zaterdag 27 mei

De laatste dag alweer en we hebben het goed gehad. Na het ontbijt hebben we onze spullen weer bij elkaar gezocht en hebben we uitgecheckt. Op ons dooie gemak zijn we daarna naar de haven gewandeld. Met prachtig weer hebben we er de wachttijd doorgebracht om vervolgens rond 11.00h aan

boord te gaan van de catamaran. We vertrokken keurig op tijd en vervolgens zijn we met brullende motoren in ca 1,5 uur weer teruggevaren naar de vaste wal. Aldaar bleek dat we aan een heel andere steiger aanlegden dan waar we waren vertrokken en onze auto stond geparkeerd bij die "andere" steiger. Terwijl ik op de bagage paste haalde Marcel te voet de auto op en met een kwartiertje stond ie weer voor m'n neus. De rit naar huis verliep daarna redelijk vlot met een kleine kanttekening: het duurt even van Cuxhaven komende om op de Auto-

bahn te komen. Het eerste stuk voert over secundaire wegen en we misten door een wegopbreking een afslag dus dat werd weer ouderwets kaartlezen. Al bij al duurde de terugrit ca 5 uur maar daar zat ook een koffie/thee/taart pauze bij in. Rond 18.00h reden we het parkeerterrein bij onze Meentchinese weer op en daarna was het onder het genot van een zeer smakelijke wokschotel goed nakaarten. We hadden weer een prachtige ervaring opgedaan en dat leek in eerste instantie niet vanzelfsprekend want we hadden vóór de reis alarmerende berichten opgevangen over massale vogelsterfte door de vogelgriep. Ter plaatse hebben we daarvan gelukkig niks gemerkt en Marcel, het was weer super.

